Anne-Baba Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Anne-Baba Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16026

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Anne-Baba Tutum Ölçe?i (ABTÖ), ebeveynlerin çocuklar?na yönelik sergiledi?i tutumlar? ve davran??lar? ölçmek amac?yla uyarlanm?? bir psikolojik ölçüm arac?d?r. Bu ölçek, özellikle ilkö?retim ve lise düzeyindeki ö?rencilerin alg?lad??? ebeveyn tutumlar?n? de?erlendirmeye odaklanm??t?r. Ölçek, ebeveynlik tarzlar?n?n temel boyutlar? olan **Kabul/?lgi**, **Psikolojik Özerklik** ve **Denetleme** alanlar?nda kapsaml? bilgi sunmaktad?r. Ay?en Y?lmaz taraf?ndan 2000 y?l?nda yap?lan uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe popülasyonunda kullan?lan orijinal yap?s?n? korudu?unu ve psikometrik aç?dan yeterli düzeyde geçerlik ve güvenirlik gösterdi?ini ortaya koymu?tur.

Anahtar Kelimeler

Anne-Baba Tutum Ölçe?i, ABTÖ, Ebeveyn Tutumlar?, Kabul/?lgi, Psikolojik Özerklik, Denetleme, Uyarlama Çal??mas?, Ergenlik, Okul Ça??

Yazarlar

Ay?en Y?lmaz (Uyarlama Çal??mas?)

Amaç

Anne-Baba Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, çocuk ve ergenlerin kendi ebeveynleri taraf?ndan uygulanan farkl? ebeveynlik boyutlar?n? nas?l alg?lad?klar?n? sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, özellikle **Kabul/?lgi**, **Psikolojik Özerklik** tan?ma ve **Denetleme** düzeyleri gibi kritik alanlarda ebeveyn-çocuk ili?kisinin do?as?n? anlamland?rmaya yard?mc? olur.

Ölçek, klinik psikoloji ve geli?im psikolojisi alanlar?nda, ebeveyn tutumlar?n?n çocuklar?n ruh sa?l???, akademik ba?ar?s? ve sosyal geli?imi üzerindeki etkilerini inceleyen ara?t?rmalar için güçlü bir araç sa?lamaktad?r. Ölçe?in uyarlanmas?, Türk kültür ba?lam?nda ebeveynlik uygulamalar?n?n standardize edilmi? bir yöntemle ölçülebilmesine olanak tan?m??t?r.

Yap?

Anne-Baba Tutum Ölçe?i, ebeveynlik davran??lar?n? üç ana faktör veya alt boyut üzerinden ele alan çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu boyutlar, ebeveyn-çocuk ili?kisindeki temel dinamikleri temsil eder ve toplamda 26 maddeden olu?ur.

Ölçe?in ölçtü?ü üç temel yap? ?unlard?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kabul/?lgi: Ebeveynlerin çocu?a kar?? gösterdi?i s?cakl?k, destek ve duygusal yak?nl?k düzeyini ölçer (9 madde). Örnek madde: "Herhangi bir sorunum oldu?unda, eminim annem ve babam bana yard?m ederler."
Psikolojik Özerklik: Ebeveynlerin çocu?un bireyselle?me çabalar?n? destekleme, ba??ms?z dü?ünceyi te?vik etme ve çocu?un kendi kararlar?n? alma özgürlü?üne ne kadar izin verdi?ini ölçer (9 madde). Örnek madde: "Annem ve babam büyüklerle tart??mam gerekti?ini söylerler."
Denetleme (Kontrol): Ebeveynlerin çocu?un davran??lar?n?, aktivitelerini ve sosyal çevresini ne ölçüde düzenledi?ini ve s?n?rlad???n? ölçer (8 madde). Örnek madde: "Annen ve baban okul zaman? gece arkada?lar?nla bir yere gitmene izin verirler mi?"

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda geçerlik çal??malar?, yap?n?n orijinal ölçekle tutarl? oldu?unu göstermi?tir. Yap?lan **faktör analizi** sonuçlar?, Anne-Baba Tutum Ölçe?i'nin (ABTÖ) ilkö?retim ve lise ö?rencilerinden toplanan verilerde, maddelerin özgün ölçekteki beklentilere benzer ?ekilde üç faktör alt?nda topland???n? do?rulam??t?r.

Bu bulgular, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? **Kabul/?lgi**, **Psikolojik Özerklik** ve **Denetleme** boyutlar?n? ba?ar?yla ay?rt edebildi?ini ve Türk örnekleminde yap? geçerli?ine sahip oldu?unu göstermektedir. Bu yüksek yap?sal tutarl?l?k, ölçe?in farkl? ya? gruplar?nda ebeveyn tutumlar?n? do?ru bir ?ekilde temsil edebilme yetene?ini peki?tirmektedir.

Güvenirlik

Anne-Baba Tutum Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar üretti?ini ortaya koymu?tur. Çal??ma kapsam?nda incelenen her üç ya? grubunda (ilkö?retim ve lise ö?rencileri), ölçe?in alt boyutlar?na ili?kin **test-tekrar test güvenirli?i** de?erlerinin oldukça yüksek oldu?u belirlenmi?tir.

Bununla birlikte, alt boyutlara ait **iç tutarl?k** (Cronbach alfa) katsay?lar?n?n test-tekrar test güvenilirli?ine k?yasla görece daha dü?ük olmakla birlikte, kabul edilebilir ve yeterli düzeyde oldu?u rapor edilmi?tir. Bu durum, ölçe?in zamana yay?lm?? ölçümlerde kararl? sonuçlar verdi?ini, ancak boyutlar? olu?turan maddelerin kendi içindeki homojenli?inin yüksek test-tekrar test kararl?l???na ra?men standart düzeyde oldu?unu i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

ABTÖ'nün Türkçe uyarlamas?nda yap? geçerli?ini incelemek amac?yla gerçekle?tirilen faktör analizi, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? desteklemi?tir. Analiz sonuçlar?, ölçekte yer alan maddelerin, özgün ölçekte oldu?u gibi net bir ?ekilde üç ana faktör alt?nda topland???n? göstermi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu üç faktörlü yap?, ebeveynlik ara?t?rmalar?nda yayg?n olarak kabul gören **Kabul/?lgi**, **Psikolojik Özerklik** ve **Denetleme** boyutlar?na kar??l?k gelmektedir. Faktör yüklerinin da??l?m?, ölçe?in Türk ilkö?retim ve lise ö?rencileri popülasyonunda da geçerli bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?ini kan?tlam??t?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz bildirim ölçe?i (Self-report scale)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler (Çocuklar ve Ergenler)

Ya? Grubu: ?lkö?retim ve Lise ö?rencileri (Farkl? ya? gruplar?n? kapsayan ergenlik dönemi)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki ilkö?retim ve lise düzeyindeki ö?rencilerden olu?an örneklem grubu üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, farkl? alt boyutlar için farkl? derecelendirme sistemleri kullanmaktad?r. **Kabul/?lgi** ve **Psikolojik Özerklik** boyutlar?ndaki maddeler 4 dereceli Likert-tipi ölçek üzerinde puanlan?rken; **Denetleme** boyutundaki ilk iki madde 7 dereceli, kalan maddeler ise 3 dereceli Likert-tipi ölçek üzerinde de?erlendirilmektedir. Bu karma derecelendirme yap?s?, Denetleme faktörünün do?as?na uygun çe?itlilikte yan?t seçenekleri sunmay? amaçlamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Tutumlar?, Test-Tekrar Test Güvenirli?i, ?ç Tutarl?k, Likert Ölçe?i, Çocuk Psikolojisi, Geli?im Psikolojisi, Anne-Baba Tutum Ölçe?i

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler & Ücret ve Test Y?l?

Anne-Baba Tutum Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas? **2000** y?l?nda Ay?en Y?lmaz taraf?ndan

ARABPSYCHOLOGY.COM

yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m?na ili?kin izinler, sorumlu yazar Ay?en Y?lmaz'?n akademik yay?n? üzerinden takip edilmelidir. Ticari kullan?m ücreti ve özel izin detaylar? bu kaynakta belirtilmemi?tir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detaylar?na ?u ba?lant?dan ula??labilir: scopemed.org.

Referanslar

Y?lmaz, A. (2000). Anne-Baba Tutum Ölçe?inin güvenirlik ve geçerlik çal??mas?. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sa?l??? Dergisi*, *7*(3), 160-172.

Ek olarak, ölçe?in orijinal PDF belgesine ?u adresten ula??labilir: anne-baba-tutum-olcegi-toad.pdf

Anne-Baba Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

Kabul/ ?lgi (9 m): Herhangi bir sorunum oldu?unda, eminim annem ve babam bana yard?m ederler.
Psikolojik Özerklik (9 m): Annem ve babam büyüklerle tart??mam gerekti?ini söylerler.
Denetleme (8 m): Annen ve baban okul zaman? gece arkada?lar?nla bir yere gitmene izin verirler mi?

ARABPSYCHOLOGY.COM